

UCHWAŁA NR/16
RADY MIEJSKIEJ W ŚWIECIU

z dnia

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Świecie na lata 2016 - 2018”.

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zmianami¹), uchwala się co następuje:

§1. Przyjąć „Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Świecie na lata 2016 -2018, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Świecia.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Jerzy Wójcik

¹ Zmiany ustawy zostały opublikowane w Dz. U. z 2015 r., poz. 1030, poz. 1045, poz. 1188 i poz. 1199.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 332 z późn. zmianami) określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (art.1 pkt.1)

Zgodnie z art. 176 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. „Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Świecie na lata 2016-2018 został opracowany w oparciu o strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Świecie na lata 2016 -2026.

Zatwierdzony Program stanowi podstawę do aplikowania o środki finansowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej oraz środki finansowe na realizację projektów i programów współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów konkursowych ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W związku z powyższym uzasadnione jest podjęcie w/w uchwały przez Radę Miejską.

BURMISTRZ

Tadeusz Pogoda

Załącznik do Uchwały nr/16
Rady Miejskiej w Świeciu
z dnia

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
w gminie Świecie na lata 2016-2018**

Świecie 2016 r.

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz.U.2015., poz. 332 z póź. zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują ten obowiązek w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Tabela nr 1. Podział kompetencji w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, wynikający z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U.2015., poz. 332 z późn. zm.)

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
- profilaktyka - wspieranie rodziny	- piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna - usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy Zastępczej - adopcja	
- asystent rodziny - rodziny wspierające - placówki wsparcia dziennego - inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	- rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka - placówki opiekuńczo - wychowawcze - usamodzielnienie - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej - rodziny pomocowe	- ośrodek adopcyjny - regionalna placówka opiekuńczo terapeutyczna - interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Źródło: opracowanie własne

Wskazana ustawa, w art.176 określa zadania własne gminy, do których należy w szczególności opracowanie i realizacja 3-letniego programu wsparcia rodziny, tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodziny przeżywające trudności mogą uzyskać wsparcie i pomoc asystenta rodziny, ułatwia się tym rodzinom dostęp do specjalistycznego poradnictwa jak również zapewnia miejsca dla dzieci w prowadzonych placówkach wsparcia dziennego.

Ponadto planuje się organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Nowym zadaniem ustawowym dla gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, we współpracy z rodziną i w kontakcie z pracownikiem socjalnym oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Asystent rodziny współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej oraz wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz wspierania rodziny. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej we wszystkich sferach jej funkcjonowania, co umożliwi prawidłowe wychowanie dzieci, prawidłowe pełnienie ról społecznych i co za tym idzie, prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę maksymalnie z 15 rodzinami.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jako jedno z istotnych zadań w pracy z rodziną wskazuje na wsparcie ze strony środowiska lokalnego. W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Rodzina wspierająca, to osoby z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka, sąsiedzi lub rodziny zaprzyjaźnione. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzinę wspierającą ustanawia Burmistrz, po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Burmistrz podpisuje również umowę, która określa zasady zwrotu kosztów świadczonej pomocy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania asystentów rodziny i rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo i szkolenia.

Zadaniem własnym Gminy jest również finansowanie kosztów szkoleń dla rodzin wspierających, podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz finansowanie kosztów

związanych z udzielaniem pomocy i ponoszonych kosztów przez rodziny wspierające.

W sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej należy również do zadań własnych gminy. Wydatki ponoszone na ten cel, to odpowiednio:

10% wydatków za opiekę i wychowanie dziecka ponoszonych przez powiat w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

30% wydatków za opiekę i wychowanie dziecka ponoszonych przez powiat w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

50% wydatków za opiekę i wychowanie dziecka ponoszonych przez powiat w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki (art. 191 ust. 8 i 9)

Kolejnym zadaniem własnym Gminy, określonym w Ustawie, jest przekazywanie właściwemu Wojewodzie, sporządzonych w wersji elektronicznej sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny.

Zadaniem własnym gminy jest również prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę, zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez Wojewodę.

Podmiotem realizującym wskazane w Ustawie zadania na terenie gminy Świecie jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu oraz Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Gniazdo”, które działają zgodnie z regulacjami prawnymi, zawartymi w Ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 163 z późn.zm.) oraz Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst

jednolity Dz.U.2015., poz.332 z późn. zm.)

W związku z realizacją zadań wynikających ze statutu i rozeznaczonych potrzeb mieszkańców gminy Świecie, Ośrodek Pomocy Społecznej systematycznie dostosowuje strukturę organizacyjną placówki i rozszerza ofertę kierowaną do osób potrzebujących pomocy.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać z wykorzystaniem własnych zasobów i możliwości. Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji rodziny bądź też jakość życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowane minimum. Celem pomocy społecznej jest również zapobieganie powstawaniu marginalizacji osób i rodzin dlatego profilaktyka jest jednym z zadań pomocy społecznej wymagającym współdziałania instytucji pomocy społecznej z innymi podmiotami w poszukiwaniu odpowiedzi na pytania jakie są przyczyny zaistniałej trudnej sytuacji w rodzinie. Szczególną uwagę zwraca się na rodzinę i jej funkcjonowanie gdyż dysfunkcyjność rodzin może łączyć się z przemocą domową, uzależnieniami czy też problemami w pełnieniu ról rodzica, małżonka czy osoby aktywnej zawodowo.

Rodzina to najważniejsza podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. Zgodnie z art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej w dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity Dz.U.2015, poz.163 z późn.zm) „Rodzina to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się odpowiednio rozwijać. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej podstawowej roli, należy ją w szczególności wspierać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

W związku z powyższym, zadania ujęte w Programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności, celem natomiast jest przywrócenie jej zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

Program powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Świecie, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze.

Diagnozę opracowano na podstawie danych pochodzących z:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu,
2. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu,
3. Ośrodka Oświaty i Wychowania w Świeciu,
4. Urzędu Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich w Świeciu,
5. Komendy Powiatowej Policji w Świeciu,
6. Placówek wsparcia dziennego.
 - Świetlic Profilaktyczno-Wychowawczych „Gniazdo”
 - Świetlice „Dziupla” Stowarzyszenia Osób Bezrobotnych

II. DIAGNOZA:

W gminie Świecie na dzień 31.12.2015 r. zamieszkiwało 32.227 mieszkańców, w tym 6.301 dzieci w wieku od 0-18 lat, co stanowi 19.5% ogółu mieszkańców Gminy.

Tabela nr 2 : Ilość mieszkańców gminy Świecie w tym w wieku od 0-18 roku życia.

Ep.	Przedział wiekowy	Ilość osób, stan na dzień 31.12.2012 r.	Ilość osób, stan na dzień 31.12.2013 r.	Ilość osób, stan na dzień 31.12.2014 r.	Ilość osób, stan na dzień 31.12.2015 r.
1.	0-2	1074	986	995	948
2.	3	394	398	345	375
3.	4-5	739	762	770	727
4.	6	313	367	363	378
5.	7	316	316	367	359
6.	8-12	1569	1549	1563	1598
7.	13-15	1045	996	940	910
8.	16-17	750	684	684	666
9.	18	390	408	329	340
X.	Łącznie dzieci:	6590	6466	6356	6301
X.	Ogółem mieszkańców	32871	32655	32465	32227

Źródło: dane z Urzędu Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich w Świeciu

Porównując dane, zauważamy, że maleje ilość mieszkańców w naszej Gminie w tym ilość dzieci i młodzieży w poszczególnych grupach wiekowych. W odniesieniu do roku 2014 zwiększyła się liczba dzieci w wieku 8-12 lat i 6 lat oraz 18 lat.

Problemy wychowawcze najczęściej występują wśród uczniów szkół gimnazjalnych. Pedagodzy twierdzą, że z rozmów z dziećmi wynika, iż inspiracją do zrealizowania ryzykownego zachowania jest często brak pomysłu na zagospodarowanie czasu wolnego oraz środowisko rówieśnicze, bo solidarność z kolegami i koleżankami nie pozwala na odważne mówienie „nie” w sytuacjach niosących ryzyko zaangażowania w konflikt z prawem. Problem pogłębiają rodzice, którzy zbyt mało czasu poświęcają dzieciom, rodzice nie monitorują sposobu spędzania czasu wolnego przez dzieci i nie reagują w sytuacjach trudnych występujących w życiu dziecka. Rodzice cedują obowiązek wychowywania dzieci na placówki oświatowe i nauczycieli. Bierność wychowawcza rodziców jest wykorzystywana przez dzieci, brak reakcji rodzica na negatywne

zachowanie zostaje odczytane przez dziecko jako przyzwolenie na dane postępowanie, co skutkuje problemami wychowawczymi i dydaktycznymi, w skrajnych przypadkach dochodzi do konfliktu z prawem. Zaburzenie struktury rodziny niesie zagrożenie dla funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym dlatego tak ważne jest rozpoczęcie działań profilaktycznych już w przedszkolu zarówno dla rodziców jak i dzieci.

Tabela nr 3: Liczba dzieci w przedszkolach publicznych oraz uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach publicznych w gminie Świecie.

Placówka	Ilość dzieci/ uczniów stan na dzień 31.12.2013 r.	Ilość dzieci/ uczniów stan na dzień 31.12.2013 r.	Ilość dzieci/ uczniów stan na dzień 31.12.2014 r.	Ilość dzieci/ uczniów stan na dzień 31.12.2015 r.	Ilość placówek w gminie Świecie
Przedszkola	930	940	947	891	9
Szkoły Podstawowe	2197	2068	2128	2328	8
Gimnazja	1030	1030	975	936	4

Źródło: dane z Ośrodka Oświaty i Wychowania w Świeciu

Z danych uzyskanych z Ośrodka Oświaty i Wychowania w Świeciu wynika, że zmniejsza się liczba dzieci uczęszczających do przedszkola oraz do gimnazjów natomiast zwiększa się liczba uczniów w szkołach podstawowych.

W Świeciu funkcjonują również placówki oświatowe niepubliczne do których uczęszcza łącznie 311 dzieci i tak odpowiednio w 3 przedszkolach niepublicznych, opiekę znajduje 136 dzieci natomiast 1 szkoła podstawowa niepubliczna ma w swojej ewidencji 115 dzieci, a gimnazjum niepubliczne 60 uczniów.

W przedszkolach i szkołach realizowane są działania profilaktyczne zawarte w programach profilaktyki, które kierowane są do uczniów i ich rodziców. Programy mają na celu przeciwdziałanie wszelkim zagrożeniom i odpowiednie reagowanie w przypadku pojawienia się ich na terenie szkoły jak również w środowisku ucznia. Organizowane są spotkania ze specjalistami, propagowane są informacje z zakresu zapobiegania trudnym sytuacjom. Wskazywanie miejsc gdzie można skorzystać z bezpłatnej konsultacji ze specjalistami ułatwia dostęp do fachowego wsparcia w trudnych sytuacjach dzieci i młodzieży oraz rodziców.

W ramach profilaktyki realizowane są zajęcia profilaktyczne oraz wspierające kierowane do uczniów oraz ich rodziców. Uczniowie mogą brać udział w zajęciach pozalekcyjnych oraz uczestniczyć w ogólnopolskich akcjach profilaktycznych. Proponowane formy spędzania czasu wolnego uczniowie mogą realizować w kołach zainteresowań, które służą pogłębianiu i poszerzaniu ich zainteresowań. Świetlice szkolne również oferują różnego rodzaju formy wsparcia. Pobyt w świetlicy szkolnej czy udział w programie zajęć sportowych dla uczniów nie mających sukcesów sportowych, zwiększa poczucie własnej wartości dzięki czemu uczniowie nabywają nowe umiejętności aktywnego i bezpiecznego zagospodarowania czasu wolnego.

Przedstawiciele Oświaty wskazując na trudności w realizacji działań mających na celu wsparcie w wychowaniu dziecka wymieniają m.in. brak pozytywnych wzorców zachowań w domu rodzinnym uczniów, trudną sytuację rodzinną spowodowaną zaburzoną strukturą rodzinną oraz bierność dorosłych. Powyższe trudności powodują brak wsparcia lub zainteresowania współpracą ze strony niektórych rodziców, najczęściej rodziców uczniów mających trudności dydaktyczno-wychowawcze. Kolejną wskazaną trudnością jest brak konsekwencji w oddziaływaniach ze strony dorosłych jak również słaba frekwencja rodziców na zebraniach i dyżurach informacyjnych wychowawcy w szkołach. Przedstawiciele Oświaty wskazują jako trudność w wspieraniu w wychowaniu dziecka brak środków finansowych na praktyczne uczenie i wskazywanie alternatywnych zachowań oraz zaszczepiania w uczniach potrzeby korzystania z dóbr kultury typu wyjazdy na koncerty, do teatru, kina itp.

Z informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Świeciu wynika, że nieletni najczęściej dopuszczają się popełnienia czynów z art. 190kk (*groźby karalne*), 278kk (*kradzieże*) i 279kk (*kradzież z włamaniem*). Zespół ds. Nieletnich w Komendzie Powiatowej Policji w Świeciu nie gromadzi informacji dotyczących wykazu czy nieletni dopuszczający się przestępstwa jest uczniem szkoły podstawowej bądź gimnazjum jak również brak informacji dotyczących wyłącznie gminy Świecie. Zgodnie z Ustawą o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich odpowiedzialność za czyn karalny ponoszą dzieci powyżej 13 roku życia co wskazuje, że najczęściej są to uczniowie gimnazjum. W przypadku, kiedy prawo łamane jest przez młodsze dzieci, traktowane jest to jako demoralizacja i sprawa jest przekazywana do Sądu bez rejestracji w systemie informatycznym policji.

Tabela nr 4 : Zestawienie czynów karalnych, ilości sprawców oraz spotkań profilaktycznych

	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Ilość czynów karalnych	212	122	153
Ilość sprawców	142	106	122
Liczba spotkań z dziećmi i młodzieżą	127	142	259
Liczba spotkań z pedagogami	187	144	212
Groźby karalne	21	16	13
Kradzież	15	10	11
Kradzież z włamaniem	13	11	3

Źródło: Zespół ds. Nieletnich i Patologii Komenda Powiatowa Policji w Świeciu. Dane z Powiatu świeckiego.

Komenda Powiatowa Policji w Świeciu realizuje działania profilaktyczne w szerokim obszarze. Zakres przekazywanych informacji oraz sposób prowadzenia spotkań dopasowany jest do różnych grup odbiorców treści profilaktycznych. Szczególny nacisk kładzie się na spotkania z dziećmi i młodzieżą w szkołach podstawowych i gimnazjach. W ramach profilaktyki organizowano konkursy dla dzieci i młodzieży, prowadzono pogadanki na temat szeroko pojętego bezpieczeństwa, szczególny nacisk kładąc na odpowiedzialność prawną osób nieletnich, konsekwencji zażywania środków odurzających i zagrożeń z niewłaściwego korzystania z Internetu. W zależności od zaistniałej sytuacji prowadzone spotkania dopasowane są do indywidualnych potrzeb ucznia, dotyczące konkretnych przypadków demoralizacji czy też łamania prawa, udzielana jest również pomoc osobom pokrzywdzonym. Równolegle do działań profilaktycznych kierowanych do uczniów, prowadzone są spotkania z kadrą szkół oraz rodzicami uczniów. Spotkania wykorzystywano do ustalania zasad postępowania w zależności od zaistniałych okoliczności, dzięki czemu ustalono procedury reagowania w konkretnych przypadkach.

Zaburzenia relacji rodzinnych mogą wynikać z pogorszenia sytuacji materialno-bytowej rodzin. Trudności w znalezieniu pracy i uzależnienia z czasem mogą doprowadzić do trudności w należyтым pełnieniu ról rodzicielskich co może skutkować zaniedbywaniem dzieci i stosowaniem przemocy w rodzinie. W rezultacie dochodzi do ingerencji ze strony instytucji

zewnątrznych w rodzinę co stanowi zagrożenie umieszczenia dzieci w zastępczych formach opieki.

W związku z powyższym należy podjąć wszelkie możliwe działania, już w początkowym etapie pojawiania się tego typu problemów, aby wspierać rodziny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, które generują zaburzenia życia rodzinnego i relacji wewnątrzrodzinnych. Podjęte działania powinny mieć na celu przywrócenie zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania.

Ważną rolę w tym zakresie odgrywa placówka wsparcia dziennego jaką jest świetlica. Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „*Gniazdo*” działa jako gminna jednostka organizacyjna i realizuje swoje zadania w 6 placówkach obejmując swoim zasięgiem 120 dzieci w 2012r. natomiast z uwagi na zmianę przepisów od 2013 r. tą formą pomocy objętych było 90 dzieci i młodzieży rocznie z czego w 2013 r. , i 2014 r. skorzystało z wypoczynku letniego 53 dzieci.

Porównując dane za 2015r. widzimy, że nadal funkcjonuje 6 placówek, dysponujących 90 miejscami, do których uczęszczało 74 dzieci, z czego 49 z nich skorzystało z wypoczynku letniego.

Podstawowym celem działania świetlicy, wynikającym ze statutu, jest stworzenie dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, miejsca do bezpiecznego i aktywnego spędzania wolnego czasu jak również doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego. Zadaniem świetlic profilaktyczno - wychowawczych jest wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji oraz docieranie do źródeł kryzysu w rodzinie, łagodzenie go lub likwidowanie jak również udzielanie wsparcia psychicznego i pedagogicznego dzieciom z rodzin dotkniętych alkoholizmem. Świetlica zapewnia również pomoc rodzinom, których dzieci sprawiają problemy wychowawcze i są zagrożone demoralizacją, przestępczością czy uzależnieniami. Pomaga w rozwijaniu zainteresowań dzieci. Współpracuje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świeciu.

Stowarzyszenie Osób Bezrobotnych w Świeciu prowadzi Świetlicę „Dziupła”, placówkę wsparcia dziennego. Zarządzeniem Burmistrza Świecia, na zadanie z zakresu pomocy społecznej na prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci - świetlica środowiskowa otrzymuje dotację, co pozwoliło objąć opieką 25 dzieci w 2012 r. i 2013 r. natomiast w 2014 r. była to

grupa 20 dzieci. W 2015 r. świetlica „Dziupla” dysponowała 30 miejscami jednak objętych tą formą wsparcia było 20 dzieci.

Podstawowym celem działania Stowarzyszenia, wynikającym ze statutu, jest udzielanie pomocy dzieciom, młodzieży, osobom bezrobotnym, ludziom bezdomnym, osobom niepełnosprawnym i innym, poszkodowanym z różnych przyczyn oraz ochrona praw tych osób. Prowadzenie poradnictwa oraz inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do zwalczania bezrobocia, bezdomności i zapobiegania patologiom obok organizowania opieki nad dziećmi, młodzieżą oraz osobami starszymi i niepełnosprawnymi jest również celem działania Stowarzyszenia. Powyższe cele, Stowarzyszenie realizuje m.in. przez współpracę z organizacjami społecznymi, organami administracji rządowej i samorządowej.

Świetlice spełniają standardy wymagane do funkcjonowania placówek wsparcia dziennego.

Z danych uzyskanych z Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że w gminie Świecie ilość wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” w 2015 r. uległa nieznacznej zmianie. Uprawnienia do wszczynania procedury „Niebieskie Karty” posiadają przedstawiciele Jednostek Organizacyjnych Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Służby Zdrowia oraz Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W gminie Świecie, najczęściej z tych uprawnień korzysta Policja gdyż właśnie ten podmiot wzywany jest do interwencji domowych, ponadto do interwencji dochodzi najczęściej w dni wolne od pracy oraz w godzinach popołudniowych i wieczornych, poza godzinami pracy pozostałych służb.

Służba Zdrowia jest również służbą działającą w trybie ciągłym jak również ma pierwszy kontakt z osobami, które mogły doznać przemocy w rodzinie jednak w okresie od 2012-2014 r. nie skorzystała ze swoich uprawnień w zakresie wszczynania procedury „Niebieskie Karty” co uległo zmianie w 2015 r.

Tabela nr 5 : Procedura „Niebieskie Karty” w gminie Świecie

Lp.	Podmiot wszczynający procedurę „Niebieskie Karty”	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
1.	Komenda Powiatowa Policji	35	34	65	46
2.	Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej	2	5	7	9
	<i>w tym</i> : Ośrodek Pomocy Społecznej	2	3	6	7
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	0	2	1	2
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	1	2	5
4.	Oświata	2	0	1	3
5.	Służba Zdrowia	0	0	0	3
6.	Ogółem ilość wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	39	40	75	66
7.	Ponowne zdarzenie w trakcie trwania procedury „Niebieskie Karty”	3	3	5	9
	ilość rodzin	3	3	5	7
	<i>w tym</i> : ilość rodzin z dziećmi	3	1	5	3
8.	Ogółem ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	39	39	72	65
	<i>w tym</i> : ilość rodzin z dziećmi	28	23	42	31
9.	Ilość osób w tych rodzinach	140	140	236	206
	<i>w tym</i> : ilość dzieci	58	58	81	64
10.	Ilość osób nieletnich, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	12	3	9	14
	ilość rodzin	6	2	5	9
11.	ilość dzieci odebranych z rodziny w wyniku interwencji, zgodnie z art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	10	9	7	0
	ilość rodzin	4	4	4	0

12.	Ilość wniosków do Sądu o zbadanie sytuacji opiekuńczej nieletnich dotyczyło ilości dzieci	5	5	3	8
		15	8	8	16
13.	Liczba osób korzystających ze schronienia w hotelu Ośrodka Interwencji Kryzysowej w ramach procedury „Niebieskie Karty” z gminy Świecie w tym dzieci	9	4	3	4
		6	2	2	3

Źródło: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wykaz procedur „Niebieskie Karty”.

Praca z rodzinami objętymi procedurą „Niebieskie Karty” realizowana jest poprzez bezpłatne konsultacje i poradnictwo specjalistyczne oraz opracowanie z osobami zainteresowanymi indywidualnego planu pomocy, którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa, poprawę relacji i komunikacji wewnątrzrodzinnej oraz zaprzestanie działań przemocowych wobec członków rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu, w ramach realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmował działania na rzecz środowisk dotkniętych przemocą w rodzinie, które zostały ujęte w poniższej tabeli:

Tabela nr 6 : Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu w ramach realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Lp.	Działania	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
1.	Ilość wniosków do sądu o wgląd w sytuację opiekuńczo-wychowawczą nieletnich dot. ilości dzieci	5	5	3	8
		15	5	8	16
2.	Ilość dzieci przekazanych w wyniku interwencji pod opiekę osoby najbliższej zgodnie z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ilość rodzin	10	9	7	0
		4	4	4	0
3.	Współpraca z asystentem rodziny: ilość asystentów rodziny ilość rodzin	4	6	2	3
		21	22	37	62

4.	Zeszyt Interwencji - zgłoszenia przyjęte od mieszkańców Gminy	56	70	66	66
5.	Praca socjalna	39	39	72	65
6.	Konsultacje specjalistyczne (psycholog konsultant OPS)	29	23	23	74

Źródło: dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu.

Pomoc rodzinie powinna opierać się na sprawnie prowadzonej komunikacji i informacji na rzecz dziecka i rodziny dlatego ważne jest, aby budować w środowisku lokalnym system informacyjny polegający przede wszystkim na zgłaszaniu każdej niepokojącej informacji na temat dziecka. W związku z powyższym, w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu rejestrowane są w Zeszycie Interwencji wszystkie zgłoszenia od mieszkańców Gminy, dotyczące niepokojących sytuacji w rodzinach, w szczególności nieprawidłowej opieki nad małoletnimi i nadużywania alkoholu przez rodziców oraz występowania przemocy w rodzinie. Zgłoszenia od mieszkańców Gminy utrzymują się na tym samym poziomie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu, udziela pomocy finansowej, rzeczowej oraz współpracy z asystentem rodziny jak również bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego i schronienia. Świadczona jest również praca socjalna bez względu na osiągnięty dochód rodzin.

Tabela nr 7 : Typy rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN				LICZBA OSÓB W RODZINIE			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
rok								
Rodziny objęte pomocą Ośrodka ogółem	1908	1730	1669	1672	4973	4378	4194	3822
w tym: rodziny z dziećmi ogółem	819	731	702	651	3269	2876	2775	2669
o liczbie dzieci: 1	331	297	294	266	1020	875	860	775
2	307	266	241	234	1234	1055	956	930
3	113	102	99	86	570	499	499	428

4	47	41	43	45	279	249	259	268
5	13	14	15	11	94	100	108	80
6	4	6	4	4	34	46	35	37
7 i więcej	4	5	6	5	38	52	58	51
w tym rodziny niepełne ogółem	275	270	255	242	904	877	834	778
o liczbie dzieci: 1	129	129	123	118	311	302	291	270
2	89	83	83	77	299	279	280	254
3	14	36	24	24	154	155	100	105
4 i więcej	23	22	25	23	140	141	163	149

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej, sprawozdanie MPiPS-03.

Analizując dane w zakresie ilości rodzin korzystających z pomocy Ośrodka zauważamy, że zmniejsza się liczba rodzin objętych pomocą, w tym również rodzin z dziećmi.

Podstawowym powodem zwracania się przez rodziny z dziećmi o pomoc społeczną, oprócz ubóstwa jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W 2012 roku z powodu w/w bezradności z pomocy tut. Ośrodka skorzystało łącznie 329 rodzin z tego 260 to rodziny niepełne i 65 rodziny wielodzietne

Tabela nr 8: Powody przyznania pomocy rodzinom

POWODY PRYZNAWANIA POMOCY	2012r.		2013r.		2014r.		2015 r.	
	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach
ubóstwo	1106	2809	1146	2912	1136	2871	1085	2620
potrzeba ochrony macierzyństwa	50	222	60	287	86	400	120	528
w tym	6	39	8	54	26	141	35	183

wielodzietność								
bezrobocie	947	2835	978	2923	895	2608	812	2318
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gosp. dom.	329	1217	353	1283	336	1239	318	1168
w tym:								
rodziny niepełne	260	842	283	918	262	830	248	779
rodziny wielodzietne	65	415	63	405	77	483	80	483
alkoholizm	118	842	112	206	113	196	115	189
przemoc w rodzinie	7	21	8	23	11	41	12	44

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej, sprawozdanie MPiPS-03.

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli widoczny jest wzrost udzielonej pomocy z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w tym z powodu wielodzietności. Pozostałe powody nieznacznie różnią się w stosunku do lat ubiegłych. Widoczny jest również spadek udzielonej pomocy z powodu bezrobocia.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym od 2012 r. należy do o zadań własnych Gminy.

W związku z powyższym, od 2012 r. Gmina ponosi odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, odpowiednio:

10% wydatków za opiekę i wychowanie dziecka ponoszonych przez powiat w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

30% wydatków za opiekę i wychowanie dziecka ponoszonych przez powiat w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

50% wydatków za opiekę i wychowanie dziecka ponoszonych przez powiat w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka, albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu wynika, że w gminie Świecie w 2012 r. ogółem 68 dzieci objętych było pomocą w formie pieczy zastępczej, z czego w 2012 r. ponoszona była odpłatność za pobyt 5 dzieci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom Dziecka” w Bąkowie w wysokości 10% wydatków ponoszonych przez Powiat świecki, za pobyt 1 dziecka w pogotowiu rodzinnym w wysokości 10% wydatków ponoszonych przez Powiat świecki oraz za pobyt 7 dzieci w rodzinach zastępczych również w wysokości 10% wydatków ponoszonych przez Powiat świecki, łącznie w gminie Świecie w 2012 r. na ten cel wydatkowano kwotę 18.656,45zł.

W 2015 r. gmina Świecie współfinansowała pobyt w pieczy zastępczej łącznie za 40 dzieci, z czego:

- w Placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 12 dzieci, z czego za 4 dzieci ponoszona była odpłatność w wysokości 10% wydatków ponoszonych przez Powiat świecki, za 4 dzieci w wysokości 30% a za 4 dzieci w wysokości 50%. Placówkę opuściła 6 dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej.

- w rodzinie zastępczej przebywało 19 dzieci z czego za 5 dzieci ponoszona była odpłatność w wysokości 10% wydatków ponoszonych przez Powiat świecki, za 3 dzieci w wysokości 30% a za 11 dzieci w wysokości 50%. Pieczę opuściło 2 dzieci, w tym 1 dziecko wróciło do ojca a 1 osoba uzyskała pełnoletność

- w Pogotowiu Rodzinnym przebywało 9 dzieci, za 8 dzieci ponoszona była odpłatność w wysokości 10% wydatków ponoszonych przez Powiat świecki natomiast za 1 dziecko w wysokości 30%.

Pieczę opuściło 8 dzieci, z czego 2 dzieci zostało zaadoptowanych a 6 dzieci przeniesiono do Rodziny Zastępczej.

Odpłatność gminy w wys. 10%, 30% i 50% wydatków ponoszonych przez Powiat świecki, łącznie na ten cel w gminie Świecie w 2015r. wydatkowano kwotę 168.828,36zł

Tabela nr 9 : Piecza Zastępcza obejmująca dzieci z gminy Świecie

Rodzaj pieczy	Ilość dzieci: 2013 r.	Ilość dzieci: 2014 r.	Ilość dzieci: 2015 r.
Piecznia instytucjonalna	8	12	11
Rodzinna piecza zastępcza ogółem	49	53	53
w tym:			
rodziny mezawodowe	12	15	14
rodziny spokrewnione	31	33	35
rodziny zawodowe	4	2	1
Rodzinne Domy Dziecka	2	3	3
ogółem	57	65	64

Źródło: dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu.

Analizując dane uzyskane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zauważamy wzrost liczby dzieci objętych pieczą zastępczą w odniesieniu do 2012 r. jednakże zauważamy, że liczba dzieci objętych pieczą zastępczą nieznacznie różni się od roku 2014.

Tabela nr 10 : Współfinansowanie przez Gminę Świecie odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Planowana kwota (w zł)	18.700,00	90.000,00	141.100,00	225.000,00
Wydatkowana kwota (w zł)	18.656,45	56.258,90	141.040,14	168.828,36
Ilość dzieci w pieczy zastępczej, za które ponoszone jest dofinansowanie ogółem	13	16	32	40
w tym:				
Placówka Opiekunczo-Wychowawcza Wielofunkcyjna „Dom Dziecka”	5	3	9	12
Pogotowie Rodzinne Rodzina Zastępcza	1	4	11	9
7	9	16	19	
Odpłatność w % kosztów ponoszonych przez Powiat świecki	10	10	10	10
		30	30	30
		50	50	50

Źródło: dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu.

W 2015 r. opuściło pieczę zastępczą łącznie 13 dzieci z czego 10 dzieci, za które ponoszona była częściowa odpłatność z budżetu Gminy w tym 3 dzieci z rodzin współpracujących z asystentem rodziny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu

wykazuje, że 7 dzieci wróciła do rodzin biologicznych, 2 dzieci zostało zaadoptowanych natomiast 4 uzyskała pełnoletność.

Trudno zaplanować ile dzieci zostanie umieszczonych w pieczy zastępczej ponadto dokonywane są zmiany np. przesunięcia dzieci z pogotowia rodzinnego do rodziny zastępczej lub do Placówki. W przypadku decyzji sądu dziecko wraca do rodziców albo rodzina zastępcza zostaje rozwiązana, zdarzało się, że dzieci wracały do pieczy zastępczej w wyniku kolejnej interwencji. Należy zauważyć, że trudno planować środki finansowe na ten cel gdyż tą formą pomocy objęte są również dzieci z rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz z rodzin, w których dochodzi do zdarzeń losowych (np. śmierć rodzica).

Zwiększyła się liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny dzięki czemu możliwy był powrót dzieci do rodzin biologicznych a co za tym idzie, w budżecie Gminy pozostało 56.171,64zł z zaplanowanych środków finansowych na 2015 r.

Rodziny przeżywające trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich mogą korzystać z pomocy asystenta rodziny. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodzin, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny. Najważniejsze jest bezpieczeństwo dzieci. Może być i tak, że czasem zachowania destrukcyjne rodziców zagrażają zdrowiu i życiu dzieci. Rodzice pracują nad zmianą gdy dziecko jest w pieczy zastępczej krótkoterminowej jednak z obserwacji wynika, że nie każda rodzina chce i potrafi skorzystać z tej formy wsparcia. Asystent rodziny pracuje nad tym, aby asystentura była rozumiana jako forma wsparcia a nie przymusu.

W ramach realizacji „Programu Aktywizacji i Wsparcia w Gminie Świecie” przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu w 2012 r. funkcjonował Punkt Konsultacyjny realizowany

w ramach Projektu współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Kapitał Ludzki”. W 2012 r. specjaliści dyżurujący w Punkcie Konsultacyjnym udzielili mieszkańcom gminy Świecie łącznie 236 bezpłatnych porad. W ramach wspomnianego Programu, udzielana była również pomoc w formie Konferencji Grupy Rodzinnej dla 4 rodzin natomiast 21 rodzin objętych było pomocą, którą realizowało 4 asystentów rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu kontynuował w 2013 roku realizację projektu systemowy pod tytułem „Program Aktywizacji i Wsparcia w Gminie Świecie”. Projekt był współfinansowany przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII – Promocja integracji społecznej Działanie 7.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Projekt był realizowany od 1 stycznia do grudnia 2013 roku, objął działaniami 108 osób. Celem projektu było ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego wśród osób bezrobotnych będących jednocześnie podopiecznymi OPS oraz umożliwienie im powrotu na otwarty rynek pracy. Realizacja kompleksowego programu aktywizacji przy odpowiednim wsparciu zwiększyła szansę klientów na usamodzielnienie i wyjście z kręgu ubóstwa. Projekt zakładał również wspieranie i aktywizację społeczności lokalnej, szczególnie samotnych matek borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi z dziećmi osiągnęto to dzięki realizacji Programu Aktywności Lokalnej. Realizatorem i pomysłodawcą projektu był Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu. Społeczność lokalna w 2013 r. miała możliwość korzystania z bezpłatnych konsultacji specjalistów.

Tabela 11: Liczba dyżurów w punkcie konsultacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu od 14 maja 2012 r. do 20 grudnia 2013 r.:

Bezpłatne poradnictwo specjalistyczne w Punkcie Konsultacyjnym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Psycholog	23	13	x	x
Doradca zawodowy	30	28	x	x
Prawnik	92	172	x	x

Specjalista psychoterapii uzależnień	x	13	x	x
Pedagog	23	5	x	x
Specjalista pracy socjalnej	68	x	x	x

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu w 2013 r. umożliwił bezpłatny dostęp do konsultacji psychologa konsultanta, 110 spotkań pozwoliło mieszkańcom gminy uzyskać porady w tym zakresie, co było znacznym ułatwieniem dla osób niepełnosprawnych i starszych, które z różnych przyczyn mają utrudniony dostęp do wsparcia specjalistycznego. W roku 2013 Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu dzięki współpracy z 6 asystentami rodziny objął wsparciem 22 rodziny z problemami opiekuńczo wychowawczymi. W 2014. oraz 2015 roku nie dysponowaliśmy środkami z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Gmina Świecie pozyskała dotację ze środków budżetu państwa w wysokości 45.000zł z „Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2014”

Umowę o wsparcie realizacji zadania zawarto w dniu 30.05.2014 r., kolejno podpisano aneks do umowy w dniu 04.07.2014 r. co skutkowało tym, że należało dokonać częściowego zwrotu pozyskanych środków w wys. 2.113,60zł z uwagi na fakt, że asystenci rodziny zostali zatrudnieni od dnia 14.04.2014 r. Pozyskana kwota wraz ze środkami własnymi stanowiła zabezpieczenie kosztów na wynagrodzenie 2 asystentów rodziny przez 9 miesięcy tj. do 31.12.2014 r.

Gmina Świecie pozyskała dotację ze środków budżetu państwa w wysokości 37.583,00zł z „Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2015,„

Umowę o wsparcie realizacji zadania zawarto w dniu 11.05.2015 r., Pozyskana kwota wraz ze środkami własnymi stanowiła zabezpieczenie kosztów na wynagrodzenie 3 asystentów rodziny przez 10 miesięcy tj. do 31.12.2015 r.

Tabela nr 12 : Asystent rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu.

	2014 r.	2015 r.
Ilość asystentów rodzin	2	3
Ilość rodzin objętych wsparciem asystentów rodzin	27	62

Źródło: Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu.

W 2015 r. konieczne były zmiany osobowe w zatrudnieniu asystentów rodziny z uwagi na rozwiązanie umowy o pracę oraz zastępstwo za pracownika przebywającego na zwolnieniu lekarskim po wypadku komunikacyjnym.

Gmina zapewnia dzieciom wsparcie dzienne w 6 Świetlicach Profilaktyczno Wychowawczych „Gniazdo”, które są gminną jednostką organizacyjną jak również, dzięki dofinansowaniu ze strony Gminy, w 1 Świetlicy opiekuńczej „Dziupla” prowadzonej przez Stowarzyszenie Osób Bezrobotnych.

W 2015 r. łącznie 7 świetlic opiekuńczych objęło swoim działaniem 95 dzieci, łącznie wydatkowano na ten cel kwotę 428.102,73zł

Jak wynika z poniższej tabeli, świetlice dysponują wolnymi miejscami i z tej formy wsparcia może skorzystać jeszcze 25 dzieci.

Tabela nr 12 : Placówki wsparcia dziennego

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Świetlica Profilaktyczno Wychowawcza „Gniazdo”	6	6	6	6
<i>Ilość miejsc</i>	120	90	90	90
<i>Kwota wydatków</i>	416.781,74 zł	559.787,41 zł	366.776,99 zł	387.260,91
Stowarzyszenie Osób Bezrobotnych Świetlica opiekuńcza „Dziupla”	1	1	1	1
<i>Ilość miejsc</i>	25	25	25	30
<i>Kwota wydatków</i>	34.750,00 zł	35.356,23 zł	38.897,58 zł	40.841,82zł

Źródło : Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie sprawozdań CAS.

PODSUMOWANIE REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU w latach 2013-2015:

W odniesieniu do prowadzenia działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny prowadzona była edukacja i wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych dysfunkcją.

W zakresie wspierania rodzin dysfunkcyjnych rozpowszechniano informacje o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo, udzielano pomocy finansowej, rzeczowej oraz dożywiano dzieci w przedszkolach i szkołach. Współfinansowano wypoczynek oraz organizowano czas wolny dla dzieci i młodzieży.

Dofinansowano również koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Działalność Placówek Wsparcia Dziennego zapewnia dzieciom i młodzieży organizację czasu wolnego, pomoc w kryzysach oraz współpracę z rodzicami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu realizuje współpracę z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz parafiami działającymi na rzecz wspierania rodzin.

Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny i przedstawiciele pozostałych służb działających na rzecz rodzin mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji i udziału w szkoleniach. Podjęcie działań pomocowych ma doprowadzić do utrzymania dziecka w rodzinie naturalnej bądź umożliwić powrót dziecka z zastępczych form opieki do rodziny naturalnej. Wiele rodzin w gminie Świecie korzysta ze wsparcia systemu pomocy społecznej, są to rodziny z dziećmi, wykazujące często przejawy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bądź wymagające wsparcia w procesie wychowywania dzieci, czy też pomocy finansowej na potrzeby bieżące. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny ma na celu polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny w szczególności dla rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dzięki zmianom w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zmniejszyła się liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z 20 rodzin do 15 rodzin co zwiększa efektywność prowadzonych działań na rzecz rodziny. Zauważalny jest wzrost rodzin oczekujących na pomoc w tej formie.

W gminie Świecie jak dotąd brak zgłoszeń od osób, które chciałyby być rodziną wspierającą. Planowane są działania mające na celu pozyskiwanie rodzin wspierających oraz propagowanie tej formy pomocy i wsparcia dla rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

III. ZASOBY GMINY :

Szeroko rozumianą realizacją działań na rzecz dziecka i rodziny zajmują się takie instytucje jak:

1. *Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu* – praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, pomoc na dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach, aktywizacja społeczno zawodowa.
 - w ramach realizacji Projektu „Program aktywizacji i wsparcia w Gminie Świecie” przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu funkcjonował Punkt Konsultacyjny, w którym mieszkańcom gminy Świecie udzielano bezpłatnych konsultacji psychologicznych, prawnych, pedagogicznych oraz doradcy zawodowego i specjalisty pracy socjalnej.
 - projekt realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu w ramach Projektu współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Kapitał Ludzki obejmował również pomoc w formie Konferencji Grupy Rodzinnej i asystentów rodziny.
2. *Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* – przeciwdziałanie problemom wynikającym z nadużywania alkoholu i narkotyków.
3. *Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* - wsparcie i pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową.
4. *Placówki służby zdrowia* – działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
5. *Placówki oświatowo - wychowawcze* – działalność edukacyjno - wychowawcza, wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla dzieci i rodziców.
6. *Placówki wsparcia dziennego* – stworzenie dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, miejsca bezpiecznego i aktywnego spędzania wolnego czasu oraz doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego, osobistego i emocjonalnego.
7. *Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Świeciu* - placówka udziela bezpłatnie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej dzieciom i młodzieży uczęszczającym do szkół zlokalizowanych na terenie działania poradni.

8. *Referat Polityki Społecznej w Świeciu* – wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych oraz zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń pielęgnacyjnych. Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, mająca zasięg ogólnopolski, Karty Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny umożliwia członkom rodzin, w których jest przynajmniej 3 dzieci, korzystanie ze zniżek oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne przystępujące do programu. Zwiększa to możliwość zagospodarowania czasu wolnego rodzin wielodzietnych.
9. *Parafie* – działalność charytatywna
10. *Organizacje pozarządowe*

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w gminie Świecie na lata 2016-2018 jest zgodny z :

1. Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. (z późn. zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
2. założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Świecie na lata 2016-2026
3. założeniami Strategii Rozwoju Gminy na lata 2008-2017

V. CELE PROGRAMU:

Cel główny:

stworzenie warunków do prawidłowego wypełniania przez rodziny funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Cele szczegółowe:

1. podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny
2. wspieranie rodzin dysfunkcyjnych
3. podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej

VI. ZADANIA PROGRAMU:

Harmonogram działań:

Lp.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - udział w projektach i programach mających na celu wspieranie rodziny - edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach 	2016-2018	Wszystkie podmioty	<ul style="list-style-type: none"> - ilość konferencji, artykułów w prasie lokalnej i Internecie - ilość programów realizowanych w zakresie pedagogizacji rodziców i dzieci dotyczące wychowywania dziecka i funkcjonowania rodziny
2.	Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	<p>1.Praca z rodziną: upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo</p> <p>2.Udzielanie pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - finansowej - rzeczowej - dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach - współfinansowanie wypoczynku oraz organizowanie czasu wolnego - współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, pogotowiu rodzinnym, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub 	2016-2018	Wszystkie podmioty	<ul style="list-style-type: none"> - ilość udzielonych porad - ilość rodzin z dziećmi objętych pomocą - ilość dzieci korzystających z dożywiania - ilość dzieci, przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych lub pogotowiu rodzinnym, których pobyt był dofinansowany

		<p>terapeutycznej</p> <p>3. Placówki wsparcia dziennego: - Świetlica Profilaktyczno- Wychowawcza „Gniazdo” - Stowarzyszenie Osób Bezrobotnych, Świetlica „Dziupla” - organizacja czasu wolnego - pomoc w kryzysach szkolnych, rodziny, osobistych - stała współpraca z rodzicami</p> <p>4. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka: - praca socjalna z rodziną, - prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny</p> <p>5. Kontynuacja działalności : - asystenta rodziny</p>			<p>- ilość uczestników objętych wsparciem</p> <p>- ilość dzieci korzystających z wypoczynku</p> <p>- ilość rodzin objętych pomocą w formie pracy socjalnej - ilość udzielonych porad</p> <p>- ilość rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny</p>
3.	<p>Podjęmowanie oraz koordynowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej</p>	<p>1. Współpraca: z wszystkimi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz parafiami działającymi na rzecz wspierania rodziny</p> <p>2. Współpraca z Powiatowym</p>	2016- 2018	Wszystkie podmioty	<p>- ilość dzieci, które wróciły do rodziny</p>

	<p>Centrum Pomocy Rodzinie</p> <p>3. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji, szkolenia dla pracowników socjalnych i innych specjalistów, w tym asystentów rodziny</p>		<p>naturalnej</p> <p>- ilość osób uczestniczących w szkoleniach</p>
--	--	--	---

Źródło : opracowanie własne OPS

VII. ODBIORCY PROGRAMU:

1. Rodziny borykające się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
2. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny,
3. Społeczność lokalna.

VIII. OCZEKIWANE REZULTATY:

Zwiększenie skuteczności pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU:

Realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu i Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Gniazdo” przy współpracy z wszystkimi instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz parafiami działającymi na rzecz wspierania rodziny.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

1. Środki własne gminy Świecie,
2. Środki z budżetu państwa,
3. Środki pozyskiwane z innych źródeł.

XI. MONITORING I EWALUACJA:

Monitoring w zakresie oceny zebranych danych pod kątem realizacji celów Programu.

Zebrane informacje będą wykorzystane do planowanie działań profilaktycznych, w formie zadań realizowanych przez poszczególne instytucje i organizacje realizujące Program.

Program ma charakter otwarty, co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb.

